

ท 3084



หน้า 22



คุณยิ้มแห่งดาวอังคาร

ยานมารส์โกลบอลเซอร์เวเยอร์เริ่มภารกิจการทำแผนที่ดาวอังคารแล้วเมื่อต้นเดือนมีนาคม บริษัทแมดลินฯ ผู้ควบคุมกล้องถ่ายภาพทำแผนที่ซึ่งติดตั้งบนยานเผยภาพที่ถ่ายได้ในวันแรกของการกิจ เป็นภาพคุณยิ้มแห่งดาวอังคาร

โครงการยานมารส์โกลบอลเซอร์เวเยอร์ (Mars Global Surveyor) หรือเรียกย่อ ๆ ว่าเอ็มจีเอส (MGS) เป็นโครงการสำรวจและทำแผนที่ดาวอังคารขององค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาหรือที่รู้จักกันดีในชื่อของนาซา (NASA)

โครงการทำแผนที่ดาวอังคารนี้เดิมทีนาซาได้ทำโครงการยานมารส์ออบเซอร์เวอร์ (Mars Observer) เพื่อภารกิจดังกล่าว แต่ยานมารส์ออบเซอร์เวอร์เกิดขัดข้องและหายสาบสูญไปก่อนที่จะเดินทางถึงดาวอังคาร นาซาจึงทำโครงการเอ็มจีเอสขึ้นมาเพื่อสานภารกิจทำแผนที่ดาวอังคารต่อ

หลังจากที่ยานเอ็มจีเอสถูกปล่อยจากฐานยิงบนโลกเมื่อปี ค.ศ. 1996 ก็เดินทางไปถึงดาวอังคารในเดือนกันยายน ค.ศ. 1997 หลังจากปรับปรุงโคจรของยานอยู่เป็นนานจนเข้าที่แล้ว ในที่สุดยานเอ็มจีเอสก็เริ่มการทำแผนที่เป็นครั้งแรกเมื่อต้นเดือนมีนาคมที่ผ่านมา โดยทำการโคจรรอบดาวอังคารรอบแล้วรอบเล่าเพื่อถ่ายภาพพื้นผิวดาวอย่างต่อเนื่อง และส่งสัญญาณภาพกลับมายังโลกเพื่อนำมาประมวลผลและสร้างเป็นแผนที่ดาวอังคาร

และนี่เป็นภาพที่ถ่ายได้ในวันแรกของการทำแผนที่ก็คือภาพ “คุณยิ้ม” (The Happy Face) แห่งดาวอังคาร

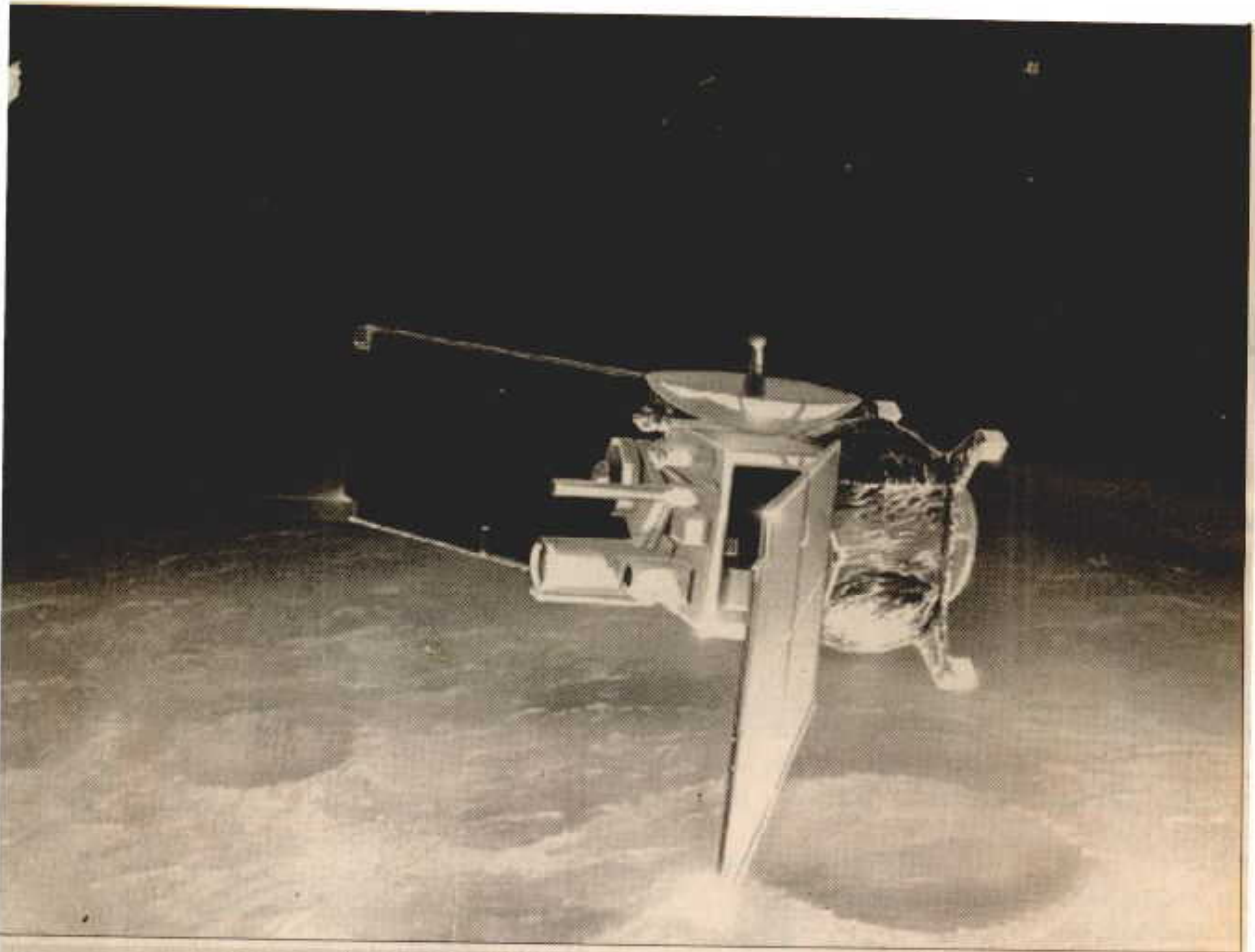
คงต้องขอเท้าความย้อนหลังไปในปี ค.ศ. 1976 เมื่อยานสำรวจดาวอังคาร “ไวกิง 1” ของนาซาได้ถ่ายภาพพื้นผิวดาวอังคารส่งกลับมายังโลก ในครั้งนั้นเองที่ทำให้โลกรู้จัก “ใบหน้า” บนดาวอังคาร 2 หน้า นั่นคือภาพ “ใบหน้าลึกลับบนดาวอังคาร” (Face on Mars) และภาพหน้า “คุณยิ้ม” แห่งดาวอังคาร ซึ่งภาพใบหน้าลึกลับบนดาวอังคารนั้นได้กลายเป็นปริศนาให้นักวิทยาศาสตร์ถกเถียงกันมาตลอดเวลากว่า 20 ปี เพิ่งจะมาได้ข้อยุติจากภาพถ่ายใหม่ที่ได้จากยานเอ็มจีเอสเมื่อปี ค.ศ. 1998 นี้เอง

ส่วนภาพคุณยิ้มนี้แม้จะไม่มีชื่อเสียงโด่งดังและเป็นที่กล่าวขานถึงเท่ากับใบหน้าลึกลับ แต่ก็ยังเป็นภาพที่ชวนขบขันและเป็นที่ยูจกกันดีในบรรดาผู้ที่สนใจเกี่ยวกับดาวอังคารเช่นกัน

คุณยิ้มนี้แท้ที่จริงแล้วเป็นหลุมหรือหุบอุกกาบาต (crater) บนดาวอังคารซึ่งบังเอิญมีลักษณะคล้ายใบหน้าที่กำลังยิ้มแย้ม หุบอุกกาบาตคุณยิ้มนี้มีชื่อทางการว่า “แกลล์” (Galle Crater) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของแอ่งใหญ่บนดาวอังคารที่เรียกว่า อาร์จีเรแพลนนิเชีย (Argyre Planitia) คุณยิ้มนี้มีเส้นผ่านศูนย์กลางราว 215 กิโลเมตร

ผู้สนใจชมภาพยนต์สั้นที่ถ่ายจากกล้องบนยานเอ็มจีเอส และเรื่องราวเกี่ยวกับใบหน้าลึกลับบนดาวอังคารสามารถติดตามรายละเอียดได้จากคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ “ห้องสมุดวิทยพัฒนา”

<http://www.freeyellow.com/members/wphat>



A ภาพวาดของยานมารีเนอร์ 3 โดกลงจอดบนผืนดวงจันทร์



A ภาพชุดขีปนาวุธดวงจันทร์ที่ถ่ายจากยานไวกิงเมื่อปี ค.ศ. 1976 ภาพเล็กที่ซ้อนอยู่เป็นภาพชุดขีปนาวุธจากด้านเฉียง



คุณอิมแห่งดาวอังคารที่ถ่ายด้วยกล้องเอ็มไอซี (MOC) จากยานมาร์สโกลบอลเซอร์เวย์เยอร์ในวันแรกของการเริ่มทำแผนที่ดาวอังคาร กล้องเอ็มไอซีนี้เป็นชื่อย่อของมาร์สออร์บิเตอร์แคเมรา (Mars Orbiter Camera) อันเป็นกล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพเพื่อทำแผนที่ดาวอังคาร กล้องนี้ถูกนำไปใช้เป็นที่แรกกับยานมาร์สโกลบอลเซอร์เวย์ แต่ยานลำนี้หายสาบสูญไปก่อนถึงดาวอังคาร ต่อมากล้องเอ็มไอซีนี้จึงถูกนำมาสร้างใหม่อีกครั้งโดยใช้ตะโพงของกล้องที่ติดไปกับยานมาร์สโกลบอลเซอร์เวย์ กล้องเอ็มไอซีนี้อผลิตโดยบริษัทแมลินสเปซไซนซ์ซิสเต็ม (Malin Space Science System) ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งแคลิฟอร์เนีย ในการทำแผนที่ดาวอังคารครั้งนี้บริษัทแมลินสเปซไซนซ์ซิสเต็มเป็นผู้ควบคุมการทำงานของกล้องเอ็มไอซีจากห้องปฏิบัติการในรัฐซานดิเอโก สหรัฐอเมริกา



▲ ภาพโหล่น้ำลึกกลับบนดาวอังคาร หนึ่งในภาพโหล่น้ำบนดาวอังคารที่มีชื่อเสียงซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่กันมานานกว่า 20 ปี